

2026 m. gegužės 29 d.

p. Virginijui Sinkevičiui, Europos Parlamento nariui

DĖL SU TVARUMU SUSIJUSIOS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO FINANSINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIUJE REGLAMENTO (ES 2019/2088) SVARSTYMO EUROPOS PARLAMENTE IR LIETUVOS VERSLO ASOCIACIJŲ PASTABŲ

Asociacija „Investors‘ Forum“, Lietuvos pramonininkų konfederacija ir Lietuvos verslo konfederacija (toliau – Asociacijos), atstovaujančios didžiausias Lietuvos įmones, darbdavius ir investuotojus, **kreipiasi į Jus, kaip į Europos Parlamento (EP) Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso pirmininko pavaduotoją ir EP Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pavaduojantį narį dėl Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje (*Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)*, toliau – SFDR reglamentas) peržiūros.**

Prašome įvertinti pristatomą problematiką, susijusią su sektoriinių išimčių (*exclusions*) taikymu, ir Asociacijų poziciją **dėl Lietuvos verslo interesų apsaugojimo SFDR reglamento peržiūros kontekste, bei aktyviai įsitraukti į svarstymo Europos Parlamente procesą teikiant pasiūlymą dėl kelių projekto nuostatų tobulinimo.**

SFDR svarstymo kontekstas ES Taryboje ir Europos Parlamente

Šiuo metu Europos Sąjungos lygiu vyksta SFDR reglamento peržiūra. Atsižvelgiant į tai, kad pastaruosius kelis mėnesius vyko diskusijos dėl šio dokumento projekto ES Tarybos darbo grupėje, **Asociacijos aktyviai įsitraukė į Lietuvos nacionalinės pozicijos formulavimo procesą ir teikė savo siūlymus** pagrindinei už Lietuvos pozicijos formulavimą atsakingai institucijai – Finansų ministerijai, bei kitoms į derinimo procesą įsitraukusioms Lietuvos institucijoms – Vyriausybės kanceliarijai, Užsienio reikalų ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir Energetikos ministerijai.

Oficialūs Asociacijų kreipimaisi Lietuvos institucijoms, atsakingoms už nacionalinės pozicijos formavimą, buvo išsiųsti balandžio 7 d. ir gegužės 11 d. (pridedame šiuos raštus).

Esminė Lietuvos verslą atstovaujančių Asociacijų pozicija yra susijusi su nepritartimu siūlomam išankstiniam sektoriinių išimčių (*exclusions*) taikymui tvarumo kategorijose. Asociacijų vertinimu, išankstinis ištisu sektorių eliminavimas iš tvarumo kategorijų prieštarauja pereinamojo tvarumo logikai, mažina Europos Sąjungos konkurencingumą ir **gali paveikti strategiškai svarbių sektorių, įskaitant gynybos ir ginkluotės, degalų produktų ir tabako pramonės finansavimo galimybes.**

Kiek žinoma asociacijoms, po diskusijų ES Taryboje ir valstybių narių pristatytos pozicijos, kad sektoriinių išimčių (*exclusions*) taikymas tvarumo kategorijose neturėtų būti visa apimantis, šiuo metu diskusijos Taryboje tęsiasi. Valstybių narių siūlymu, kartu su pirmininkaujančia valstybe nare – Kipru, **yra ieškoma kompromisinio sprendimo dėl sektorinio išimčių taikymo**, kuris, pavyzdžiui, galėtų apimti papildomus kriterijus, **susijusius su kapitalo išlaidų įsipareigojimu ar įmonės tvarumo tranzicijos strategijos tvirtinimu.**

SFDR reglamento peržiūros kontekste svarbu, kad paraleliai šio teisės akto peržiūros procesas persikelia į Europos Parlamentą. Lietuvos verslo bendruomenei yra ypač svarbu, kad pozicija dėl nepritartimo išankstiniam **sektoriinių išimčių (*exclusions*) taikymui tvarumo kategorijose būtų atstovaujama bei ginama ir Europos Parlamente, ypač – Lietuvą**

atstovaujančių Europos Parlamento narių. Todėl **prašome Jūsų palaikymo apsaugant Lietuvos ir visos Europos ginkluotės, degalų ir tabako pramonės galimybes finansų rinkose bei viso žemyno pramonės konkurencingumą.**

Toliau rašte trumpai pristatome išankstinio sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymo tvarumo kategorijose problematiką ir Lietuvos verslui svarbius argumentus bei **teikiame konkretų kompromisinį siūlymą dėl vienos iš SFDR projekto nuostatų tobulinimo, kuris padėtų bent iš dalies apginti Lietuvos įmonių interesus.**

Sektorinių išimčių (exclusions) taikymo problematika:

Detaliau susipažinti su argumentais dėl **nepritarimo siūlomam sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymui tvarumo kategorijose bei rizikų Lietuvoje veikiantiems pramonės sektoriams galima prideduose oficialiuose Asociacijų raštuose, siųstuose Lietuvos institucijoms balandžio 7 d. ir gegužės 11 d..**

Trumpai apibendrinant Asociacijų poziciją, svarbu pažymėti, išankstinis ištisu sektorių eliminavimas iš tvarumo kategorijų **prieštaruoja pereinamojo tvarumo logikai, mažina Europos Sąjungos konkurencingumą ir gali neigiamai paveikti strategiškai svarbių sektorių finansavimo galimybes.**

Nors Lietuvos verslas iš esmės pritaria SFDR reglamento peržiūrai, tačiau dalis Europos Komisijos pasiūlytų nuostatų, ypač įtvirtančių sektorines išimtis (*exclusions*), turėtų itin reikšmingą neigiamą poveikį konkrečioms pramonės šakoms ir jose veikiančioms įmonėms, įskaitant Lietuvos ekonomikai, energetiniam saugumui ir gynybai svarbius pramonės sektorius, tarp jų ginkluotės, tabako ir kuro pramonę.

Kai kurių sektorių išskyrimas kaip savaime netvarių yra nelogiškas – jeigu sektorius gamina visuomenėje vartojamas – ir kai kurių išskiriamų sektorių atveju, itin svarbias – prekes, visuomenė yra suinteresuota, kad šie sektoriai nebūtų atgrasomi nuo investicijų į energijos efektyvumo didinimą, produktų transformaciją ir kitus tvarumo projektus.

Asociacijų vertinimu, sprendimas kaip netvarius sektorius iš anksto išskirti dalį degalų, ginkluotės ir tabako pramonės **niekaip neatsižvelgia nei į regioninius valstybių narių ypatumus, nei į dabartinį laikotarpį**, kuris pasižymi reikšmingais ekonominiais, energetinio saugumo ir gynybos iššūkiais.

Pažymėtina, kad gynybos pramonės kontekste Lietuvai toks reguliavimas itin aktualus priešpėstinių minų gamintojams ar kasetinės artilerijos ginkluotės gamintojams ir importuotojams. Pažymėtina, kad Lietuva, suprasdama dabartinio laikotarpio iššūkius, pastaraisiais metais pasitraukė iš abiejų konvencijų, susijusių su šios ginkluotės naudojimo draudimu. Todėl **pritarimas sektorinių išimčių (*exclusions*) įtvirtinimui būtų kontrproduktyvus visapusėms Lietuvos pastangoms stiprinti gynybos pramonę ir šalies saugumą.**

Atsižvelgiant į dabartinę energetinę situaciją, pažymime, kad **siūlymas nustatyti papildomus finansinius apribojimus daliai degalų pramonei, anglių, naftos ir dujinio kuro, biodegalų sektoriams** buvusių ir esamų elektros, energetikos ir kuro kainų krizių kontekste atrodo visiškai nepagrįstas. Kai Europoje ir Lietuvoje yra dedamos pastangos suvaldyti kuro kainas, netikslinga paraleliai šį sektorių apraukti papildomais finansiniais apribojimais.

Kalbant apie regioninį kontekstą, primename, kad **Lietuvoje veikia vienas iš keleto Europos tabako gaminių fabriku.** Šis Klaipėdoje veikiantis tabako produktų fabrikas, besilaikantis aukščiausių tvarumo standartų, yra svarbus viso Šiaurės Vakarų Lietuvos regiono

ūkio centras, reikšmingai prisidedantis tiek prie darbo užimtumo didinimo, tiek šalies eksporto ir vidaus produkto augimo. Primename, kad gegužės mėn. šį fabriką valdanti įmonė buvo paskelbta Lietuvos metų eksportuotoja – įmonės gaminama produkcija sudaro net apie 17,5 proc. viso Klaipėdos apskrities kilmės eksporto.

Vertinant visapusius Lietuvos interesus, ypač energetinio saugumo, ginkluotės ir eksporto srityse, vienareikšmiškai nepritariame, kad specifiniai sektoriai, kurie yra svarbūs Lietuvos ekonomikai, energetiniam saugumui ir gynybai, būtų iš anksto, be jokio papildomo konkrečių tvarumo kriterijų atitikimo vertinimo, pripažįstami kaip netvarūs.

Kompromisinis siūlymas dėl sektorinių išimčių (exclusions) taikymo:

Prašome atsižvelgti į Lietuvos verslą atstovaujančių Asociacijų pristatytus argumentus, mūsų regiono specifiką, kylančius globalius ekonominius, energetinius ir saugumo iššūkius, bei Lietuvos ekonomikai ir jos gynybai svarbias pramonės sritis.

Atsižvelgiant į tai, kad SFDR peržiūros projektas yra svarstomas būtent **Ekonomikos ir pinigų politikos komitete**, prašome Jūsų, kaip pakaitinio šio komiteto nario ir kaip Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso pirmininko pavaduotojo **registruoti pasiūlymą dėl Europos Komisijos pasiūlyto SFDR reglamento projekto tobulinimo iki Europos Parlamento numatyto termino – birželio 4 d.**

Pažymime, kad visa apimantis išankstinių sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymas niekaip neatsižvelgia į konkrečias įmones ir jų dedamas pastangas siekiant didesnio tvarumo savo veikloje ir gamybos procesuose. Pernelyg griežtas keleto sektorių eliminavimas iš tvarumo kategorijų apriboja įmonių galimybes finansuoti investicijas į tvarumą, **neskatina teigiamų pokyčių ir niekaip nemotyvuoja įmonių siekti didesnio tvarumo.**

Nepritariame, kad visos – bet kuriame sektoriuje veikiančios įmonės – tvarumo kontekste neturėtų būti vertinamos vienodai. Taigi, neatsisakant bendro viso ginkluotės, kuro ar tabako sektoriaus sektorinio išskyrimo iš tvarumo kategorijų, kas ir buvo pirminis Europos Komisijos siūlymas, manome, kad **atskiroms pažangioms įmonėms, kurios įsipareigoja siekti tvarumo tikslų ir turi aiškų tvarumo planą, galėtų galioti Europos Komisijos patvirtinti kriterijai, kurie jų neeliminuos ir skatintų įmones judėti dar didesnio tvarumo link.**

Todėl, pritardami kompromisiniam sektorinių išimčių (*exclusions*) taikymui, manome, kad bendros sektorinės išimtys (*exclusions*) **galėtų būti taikomos išimtinai minėtiems sektoriams tik tokiu atveju, jei būtų paliekama išimties galimybė atskiroms tvarumui rimtai įsipareigojusioms įmonėms toliau siekti realių tvarumo pokyčių savo veikloje.**

Atsižvelgiant į tai, teikiame kompromisinį siūlymą, kad **į SFDR tvarumo kategorijų apimtį galėtų patekti ir minėtų sektorių įmonės, jei jos atitinka iš anksto nustatytus kriterijus**, dėl kurių sutaria ES valstybės narės ir Europos Komisija. Siūlome, kad šie kriterijai galėtų būti susiję su konkrečiais įmonės įsipareigojimais:

- (a) **atitikimas reikalavimams, nustatytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo**, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088;
- (b) **žymioms piniginėmis investicijomis į emisijų mažinimą (ne mažiau nei 15 proc. nuo CAPEX išlaidų); ir**
- (c) **įsipareigojimais aiškiam planui dėl tolesnio emisijų mažinimo.**

Atitinkamai – prašome Jūsų registruoti konkretų kompromisinį siūlymą dėl bendrų sektorinių išimčių (*exclusions*) minėtoms pramonės šakoms taikymo korekcijos, **įtraukiant šiuos tris paminėtus papildomus tvarumus kriterijus, taip koreguojant ir papildant teisės akto projekto 7 straipsnio, 1 dalies, 1 pastraipos, b ir c punktus.**

Jūsų patogumui **pridedame šį pasiūlymą anglų k.** Siekiant, kad jis būtų apsvarstytas Ekonomikos ir pinigų politikos komitete ir Europos Parlamente, **prašome pasiūlymą registruoti iki š. m. birželio 4 d.**

**PASIŪLYMAS
DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES)
2019/2088 DĖL SU TVARUMU SUSIJUSIOS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO
FINANSINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIJE PROJEKTO
PAKEITIMO**

Europos Komisijos pasiūlytas projektas	Asociacijų siūlomas papildymas
<p>Article 7 – paragraph 1 – subparagraph 1 – points b and c</p> <p>b) they exclude investments in companies as referred to in Article 12(1), points (a), (b), (c), and (d) of Commission Delegated Regulation (EU) 2020/1818, with the exception of investments in use of proceeds instruments issued by companies:</p> <p>(i) in accordance with Article 3 of Regulation (EU) 2023/2631 of the European Parliament and of the Council; or</p> <p>(ii) where the proceeds do not fund any underlying activities as referred to in Article 12(1), points (a), (b) and (d), of Delegated Regulation (EU) 2020/1818, provided that the issuer of the use of proceeds instruments is not excluded under Article 12(1), point (c), of that Regulation.</p> <p>(c) they exclude investments in companies that:</p> <p>(i) develop new projects for the exploration, extraction, distribution or refining of hard</p>	<p>Article 7 – paragraph 1 – subparagraph 1 – points b and c</p> <p>b) they exclude investments in companies as referred to in Article 12(1), points (a), (b), (c), and (d) of Commission Delegated Regulation (EU) 2020/1818, with the exception of investments in use of proceeds instruments issued by companies:</p> <p>(i) in accordance with Article 3 of Regulation (EU) 2023/2631 of the European Parliament and of the Council; or</p> <p>(ii) where the proceeds do not fund any underlying activities as referred to in Article 12(1), points (a), (b) and (d), of Delegated Regulation (EU) 2020/1818, provided that the issuer of the use of proceeds instruments is not excluded under Article 12(1), points (c), of that Regulation</p> <p><u>or, by way of derogation, with regard to companies referred to in Article 12(1), points (a), (b) and (d) of Commission Delegated Regulation (EU) 2020/1818, where the conditions set out in point (c), points (i), (ii) and (iii), are fulfilled.</u></p>

coal and lignite, oil fuels or gaseous fuels; or

(ii) develop new projects for, or do not have a plan to phase-out from, the exploration, mining, extraction, distribution, refining or exploitation of hard coal or lignite for power generation.

(c) Companies engaged in economic activities relating to the exploration, extraction, processing or distribution of hard coal and lignite, oil or gaseous fuels shall be prohibited, unless those companies meet all of the following conditions:

(i) they clearly demonstrate alignment with the requirements set out in Regulation (EU) 2020/852 (EU Taxonomy);

(ii) they allocate a minimum of [15%] of their total capital expenditure (CAPEX) to activities that contribute to the reduction of environmental harm, including low-emission energy solutions, and commit to a gradual increase of this allocation over time;

(iii) they have adopted, publicly disclosed and are implementing a credible, time-bound and quantifiable strategy aimed at reducing greenhouse gas emissions and their overall environmental impact.

Jei reiktų papildomos informacijos dėl rašte pristatomų klausimų, Asociacijų atstovai yra pasirengę detaliau pristatyti rašte pateikiamą poziciją.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinė direktorė Raminta Radavičienė

Asociacijos „Investors‘ Forum“ vykdomasis direktorius Vytautas Šilinskas

PRIDEDAMA: Asociacijų 2026-04-07 ir 2026-05-11 raštai atsakingoms Lietuvos institucijoms.